

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА
СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА
ЗА УСОГЛАСЕНОСТ**

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ

Скопје, Септември 2021 година

Содржина

Вовед.....	3
1 Независност на Операторот на електродистрибутивниот систем	5
1.1 Правно раздвојување.....	5
1.2 Организациско и менаџерско раздвојување.....	5
1.3 Финансиско и сметководствено раздвојување	7
1.4 Информациско раздвојување.....	7
2 Програмата за усогласеност на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА	8
2.1 Формално усвојување на Програмата	8
2.2 Именување на Одговорно лице за следење и имплементација на Програмата	8
3 Имплементација на Програмата	9
3.1 Информирање на вработените	9
3.2 Управување со процеси на работење и организација.....	9
3.3 Планирање на инвестиции, инвестиционо одржување и тековно одржување на дистрибутивниот систем.....	11
3.4 Промена на снабдувач.....	11
4 Оцена, наоди и препораки за усогласеност на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА	12
4.1 Назначување и отповикување на Управителите на Друштвото	12
4.2 Независност на Управителите	12
4.3 Надзор над работењето на Друштвото.....	13
4.4 Управување и одржување на инфраструктура за вршење на дејност дистрибуција на електрична енергија	14
4.5 Трансфер на вработени кон и од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА и поврзаните друштва	15
5 Резиме / Заклучок	16

Вовед

За реализација на обврската за правно раздвојување на Операторот на електродистрибутивниот систем (ОДС), ЕВН Македонија како вертикално интегрирано друштво кое ги вршеше енергетските дејности производство, дистрибуција и снабдување со електрична енергија, во согласност со Законот за енергетика (Службен весник на Република Македонија бр. 16/11, 136/11, 79/13, 164/13, 41/14, 151/14, 33/15, 192/15, 215/15, 6/16, 53/16 и 189/16) основаше посебни трговски друштва кои вршат производство, дистрибуција и снабдување со електрична енергија, врз основа на соодветни лиценци за вршење на енергетска дејност издадени од страна на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на Република Македонија (Регулаторна Комисија).

ЕВН Македонија спроведе целосно правно, функционално, менаџерско, финансиско и информациско раздвојување на различните енергетски дејности.

Во таа насока, почнувајќи од 01.01.2017 година дејноста дистрибуција на електрична енергија ја врши ЕВН ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје. Во согласност со член 78, став 3 од Законот за енергетика (Службен весник на Република Македонија бр. 16/11, 136/11, 79/13, 164/13, 41/2014, 151/14, 33/15, 192/15, 215/15, 6/16, 53/16 и 189/16), ЕВН ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА како носител на лиценца за дистрибуција на електрична енергија, подготви Програма за усогласување на активностите на ЕВН ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА за обезбедување на објективност, транспарентност и спречување на дискриминаторско однесување при вршење на дистрибуција на електрична енергија и истата со допис бр. 12-353/1 од 21.02.2017 година ја достави на одобрување до Регулаторната комисија. Со Решение бр. 02-603/1 од 20.02.2017, Регулаторната комисија, ја одобри Програмата за усогласување, во согласност со член 78 став 2 и 3 од Законот за енергетика.

Со донесување на Законот за енергетика (Службен весник на Република Македонија, бр. 96/18 година), а со цел усогласување со обврските кои произлегуваат од член 97, став 6 од овој закон, Операторот на електродистрибутивниот систем ЕВН ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје на 02.10.2018 година со допис бр. 20-3863/1, до Регулаторната комисија достави на одобрување предлог текст на Програма за усогласување на активностите на ЕВН ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА за обезбедување на објективност, транспарентност и спречување на дискриминаторско однесување при вршење на дистрибуција на електрична енергија. Регулаторната комисија со Решение бр.02-2212/1 од 16.11.2018 година, ја одобри Програмата за усогласување, во согласност со член 97, став 6 од Законот за енергетика. Основна цел на Програмата е да се воспостави формална рамка која ќе овозможи активностите поврзани со дистрибутивниот систем на електрична енергија во целина, како и однесувањето на сите вработени или ангажирани лица од страна на ОДС да се усогласи со принципот на недискриминација, односно обезбедување на еднаков и транспарентен пристап на сите учесници на пазарот на електрична енергија до услугите на ОДС.

Со Програмата се утврдуваат мерките кои ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ги презема во насока на исполнување на законските обврски за независно и одвоено работење од вертикално интегрираното друштво ЕВН Македонија.

Службеникот за усогласеност на операторот на електродистрибутивниот систем има обврска да доставува редовни годишни извештаи до Регулаторната Комисија за спроведување на Програмата за усогласување на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА за обезбедување на објективност, транспарентност и спречување на дискриминаторско однесување при вршење на дистрибуција на електрична енергија.

Во насока на исполнување на обврската утврдена во член 97, став 5, точка 3 од Законот за енергетика со која Операторот на електродистрибутивниот систем има обврска да обезбеди посебен корпоративен идентитет кој нема да создава забуна со идентитетот на правиот субјект кој врши дејност снабдување со електрична енергија кој е дел од вертикалното интегрирано друштво, ЕВН ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА, ДООЕЛ Скопје со одлука бр. 02-3475/2/7 од 19.12.2018 година изврши промена на називот на друштвото во ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА, ДООЕЛ Скопје.

Активности во текот на 2020 година

Овој извештај ги прикажува активностите преземени во насока на исполнување на законските обврски за независност на Операторот на електродистрибутивниот систем како и во врска со спроведувањето на Програмата во текот на 2020 година. Во продолжение е даден краток осврт на активностите од стапување на сила на Програмата за усогласување на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА за обезбедување на објективност, транспарентност и спречување на дискриминаторско однесување. Фокусот во овој извештај е поставен пред сè на основните елементи поврзани со усогласеноста на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА со законските одредби поврзани со спречување на дискриминаторско однесување при вршење на своите активности како носител на лиценцата за дистрибуција со електрична енергија.

1 Независност на Операторот на електродистрибутивниот систем

Законот за енергетика пропишува обврска за независност на Операторот на електродистрибутивниот систем кој е дел од вертикално интегрирано претпријатие. Независноста на Операторот на електродистрибутивниот систем се утврдува врз основа на повеќе параметри поврзани со: (1) правното, (2) функционално и (3) сметководствено раздвојување од основачот, односно од вертикално интегрираното претпријатие.

1.1 Правно раздвојување

Со одлука на Управниот Одбор на вертикално интегрираното претпријатие ЕВН Македонија АД, Скопје, бр. 02-7985/2/12 од 25.08.2016 година, а во согласност со одредбите од Законот за трговските друштва, со упис во Централен регистар на Република Македонија на 12.09.2016 година формирано е ново друштво “ЕВН ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје, Друштво за дистрибуција на електрична енергија”, со скратен назив “ЕВН ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје”, ЕДМБ 7149239, и основна дејност дистрибуција на електрична енергија.

ЕВН ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА својата основна дејност заведена во Централниот регистар ја извршува врз основа на Лиценца за вршење на енергетска дејност дистрибуција на електрична енергија со евидентен број: ЕЕ-06.03.1/05,2/16, издадена од Регулаторната Комисија во согласност со Законот за Енергика со одлука бр. 12-80/16 од 09.12.2016 година.

Со друштвото управуваат Управители согласно правата и обврските содржани во Изјавата за основање на ЕВН ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје, бр. 01-335/1 од 30.01.2017 година, односно 01-5419/1 од 19.12.2018 година.

1.2 Организациско и менаџерско раздвојување

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ја извршува дејноста дистрибуција на електрична енергија независно од останатите дејности кои се извршуваат во рамки на вертикално интегрираното друштво.

Со одлука бр. 02-26/1 од 29.11.2016 година донесен е Правилник за внатрешна организација на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје, со кој се уредува внатрешната организација на новото друштво за дистрибуција на електрична енергија.

Со воспоставувањето на нова организациска структура на вертикално интегрирано претпријатие ЕВН Македонија, во која постои јасно разграничување на мрежните функции од функциите кои ги вршат останатите организациони единици на поврзаните друштва во рамки на ЕВН Македонија, се овозможи јасно разграничување на дејноста и на управувачката функција.

Во текот на 2017 година формално се воспоставија процеси и процедури со кои се разграничија овластувањата и надлежностите на раководните структури во вертикално интегрираното претпријатие.

Управниот одбор на ЕВН Македонија и другите одговорни лица во вертикално интегрираното претпријатие немаат влијание во управувањето и раководењето со секојдневните активности на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА. Со цел обезбедување на поголема независност на управителите на Друштвото во управувањето и раководењето со секојдневните активности на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА, од страна на Единствениот содружник со одлука бр. 02-11033/2/15 од 15.12.2016 година формирана е Советодавна Комисија на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје, составена од членови на Надзорниот Одбор на ЕВН Македонија чија цел е советување на Единствениот Содружник при подготвување и донесување на одлуки, како и на Управителите на Друштвото. Воедно, за да се уреди поблиску начинот и работата на Советодавната Комисија, донесен е Правилник за работа на Советодавната Комисија на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје.

На 23.01.2017 година донесен е Правилник за потписи на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје, со кој формално се дефинирани овластувањата во однос на процесот на оперативно одлучување. Сите оперативни одлуки во 2020 година во врска со управување, одржување и развој на дистрибутивниот систем се донесени исклучиво од страна на Управителите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ. Одлуката за одобрување на финансиски средства за инвестиции, развој и одржување на дистрибутивната мрежа за 2020 година, е донесена од страна на управителите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА, со одобрување и од страна на единствениот содружник во друштвото ЕВН Македонија, и независно од влијанието на интересите на учесниците на пазарот за електрична енергија.

Условите за работење на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА и непреченото извршување на дејноста е овозможено преку правно регулирање на меѓу-компаниските односи од аспект на основните средства, нивното управување и одржување, како и обезбедувањето на заеднички услуги меѓу поврзаните друштва во рамки на вертикално интегрираното друштво.

На 29.12.2016 година помеѓу ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје и ЕВН Македонија АД склучен е Договор за работење, управување и одржување бр.03-104/1, со кој се регулира начинот на користење, управување и одржување на основните средства, кои се во сопственост вертикално интегрираното друштво, а се ставени во функција на вршење на основната дејност на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА - дистрибуција на електрична енергија.

Во исто време склучени се и договори за обезбедување на заеднички услуги. Согласно Договорот за обезбедување на заеднички услуги (SLA) бр.03-114/1, склучен помеѓу ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје и ЕВН Македонија АД, Скопје на 29.12.2016 година, ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА обезбедува услуги во рамки на вертикално интегрирано претпријатие, кои се достапни во

согласност со расположливите капацитети на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА со исти услови и за останатите учесници на пазарот на електрична енергија.

Исто така склучен е и Договор за обезбедување на заеднички услуги (SLA) бр.03-115/1 помеѓу ЕВН Македонија АД, Скопје и ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје на 29.12.2016 година. Согласно овој Договор, а со цел за намалување на трошоците во електроенергетскиот сектор и намалување на притисокот врз тарифите за дистрибуција на електрична енергија, административните и други општи активности кои не се карактеристични исклучиво за дејноста дистрибуција на електрична енергија (управување со човечки ресурси, комуникации, финансиски услуги, кориснички контакт центар и сл.) се обезбедуваат од страна на организациските единици во состав на вертикалното интегрирано друштво ЕВН Македонија, без притоа да ја нарушат независноста во делувањето и одлучувањето во ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА.

1.3 Финансиско и сметководствено раздвојување

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА има посебни банкарски сметки на кои се евидентираат остварените приходи од работењето и од кои се вршат плаќања на трошоците. Имајќи во предвид дека ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА е друштво кое е лиценцирано за вршење само на една дејност - дистрибуција на електрична енергија, не постои потреба за раздвојување на финансиските извештаи по дејности. Финансиските извештаи се изготвуваат во склад со меѓународните сметководствени стандарди и меѓународните стандарди за финансиско известување. Редовно се изготвуваат годишни финансиски извештаи, кои се предмет на ревизија од страна на независен овластен ревизор. Согласно обврските дефинирани во Лиценцата за вршење на енергетска дејност дистрибуција на електрична енергија ревидираните финансиски извештаи се доставуваат до Регулаторната комисија.

1.4 Информациско раздвојување

Со воспоставување на нова организациска структура на вертикалното интегрирано претпријатие ЕВН Македонија, воспоставено е јасно разграничување на мрежните функции преку воведување на соодветна организациската структура на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА. При тоа, со поставување на Одделот за информатички и телекомуникациски техники во рамки на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА во чија надлежност е управување со сите информатички и комуникациски системи од една страна како и управување со пристапот на вработените до истите, постигнат е висок степен на информациско раздвојување на Операторот на електродистрибутивниот систем од останатите поврзани друштва.

Имајќи во предвид дека во овој сегмент ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА обезбедува соодветни заеднички услуги утврдени со Договорот за обезбедување на заеднички услуги (SLA) бр.03-114/1, склучен помеѓу ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје и ЕВН Македонија АД, Скопје на 29.12.2016 година, пристапот и користењето на информациските и комуникациски системи и/или апликации е строго утврден и регулиран во согласност со повеќе деловни упатства, насоки и соодветни процеси, како: RL-NI-01 - Дodelување, промена или прекин на кориснички права на пристап до апликација; RL-NI-11 - Регулирање на пристап во простории со телекомуникациска опрема, и други.

2 Програмата за усогласеност на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА

2.1 Формално усвојување на Програмата

Во согласност со законските одредби, ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА на 13.02.2017 година со допис бр. 12-353/1 од 21.02.2017 година достави на одобрување до Регулаторната комисија предлог Програма за усогласување на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА за обезбедување на објективност, транспарентност и спречување на дискриминаторско однесување при вршење на дистрибуција на електрична енергија. Со Решение бр. 02-603/1 од 20.03.2017 година Регулаторната Комисија ја одобри Програмата за усогласување на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА. По одобрување на Програмата, Управителите со одлука бр. 02-1349/2/2 на 30.03.2017 формално ја усвоија Програмата, со што ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА се обврза дека континуирано ќе презема активности во насока на исполнување на законските обврски за обезбедување на своите услуги на недискриминаторски, објективен и транспарентен начин.

Дополнително, со цел усогласување со одредбите од Законот за енергетика (Службен весник на Република Македонија, бр. 96/18 година), заради исполнување обврските кои произлегуваат од член 97, став 6 од овој закон, Операторот на електродистрибутивниот систем на 02.10.2018 година со допис бр. 20-3863/1, достави на одобрување предлог текст на Програма за усогласување на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА за обезбедување на објективност, транспарентност и спречување на дискриминаторско однесување при вршење на дистрибуција на електрична енергија. Текстот на предлог Програмата за усогласување беше доставен до Секретаријатот на Енергетската заедница заради увид и забелешки. По доставување на забелешките од страна Секретаријатот, како и забелешките доставени од страна на Регулаторната комисија кои се однесуваат на појаснување и допрецизирање на текстот, Програмата за усогласување е прилагодена согласно дадените насоки.

Регулаторната комисија со Решение бр.02-2212/1 од 16.11.2018 година, ја одобри Програмата за усогласување. Истата е јавно објавена на интернет страницата на Друштвото:
<https://www.elektrodistribucija.mk/About-us/Compliance-program.aspx>

2.2 Именување на Одговорно лице за следење и имплементација на Програмата

Програмата за усогласување на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ за обезбедување на објективност и транспарентност и спречување на дискриминаторно однесување при вршење на дејноста дистрибуција на електрична енергија, предвидува именување на одговорно лице за следење и имплементација на истата.

Во согласност со Програмата и Статутот на Друштвото, Управителите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА со одлука бр. 02-2770/1/2 на 26.08.2021 го именуваа Фисник Осеку, магистер по економија, како Офицер за следење и имплементирање на оваа Програма.

Дополнително, во насока на исполнување на обврските произлезени од став 6 на член 97, а во смисла на став 10 од член 237 од Законот за енергетика, Регулаторната комисија за енергетика по предлог на Управителите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА донесе Решение за одобрување на назначување на службеник за усогласеност на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје бр. 04-1404/2 од 05.08.2021 година со кое се одобрува назначувањето на Фисник Осеку за службеник за усогласеност – одговорно лице за следење на Програмата согласно актите на друштвото.

Во текот на годината Офицерот за следење и имплементирање на Програмата, согласно утврдените надлежности, вршеше анализа на потребните податоци и информации за следење на почитувањето на начелата дефинирани во Програмата од страна на вработените во ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА. Во овој период во фокусот беа организациски делови кои учествуваат во креирање и спроведување на деловната политика на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА.

Имајќи во предвид дека Офицерот за следење и имплементирање на Програмата е професионално ангажиран во ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ како раководител на Одел за Оперативен Контролинг, чија основна функционалност е изготвување на годишен и среднорочен план за инвестиции и инвестиционо одржување, план за тековни трошоци и одржување како и координација во планирањето на перформансите, анализа на очекувањата за реализација на планот и отстапувањата, истиот има постојан увид во активностите и процесите кои се спроведуваат а се поврзани со пристап и приклучување на електродистрибутивниот систем, методологиите за утврдување на надоместоци во дистрибутивниот систем, одржување и инвестиции, процесот на набавка на електрична енергија за покривање на загуби во дистрибутивниот систем, како и управување со истиот.

3 Имплементација на Програмата

3.1 Информирање на вработените

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА има превземено активности за запознавање на сите вработени со одредбите и начелата на Програмата за усогласување на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА за обезбедување на објективност, транспарентност и спречување на дискриминаторско однесување при вршење на дистрибуција на електрична енергија.

Се организирани и спроведени обуки со кои се опфатени вработените во рамки на сите организациони единици. Следењето на обуките од страна на вработените е задолжително со писмена потврда за присутност на истите. Сите вработени се соодветно информирани за обврската за строго почитување и придржување кон начелата дефинирани во Програмата, како и за последиците од непридржување кон одредбите од оваа Програма и утврдување на дисциплинска одговорност согласно актите на друштвото.

Во текот на 2020 година вработените при извршувањето на своите редовни активности покажаа посветеност во почитувањето на правилата за однесување предвидени со Програмата.

3.2 Управување со процеси на работење и организација

Согласно начелата утврдени во Програмата за усогласување на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА за обезбедување на објективност, транспарентност и спречување на дискриминаторско однесување при вршење на дистрибуција на електрична енергија, внатрешните процеси на работење и организација не создаваат повластена положба на корисници на електродистрибутивниот систем за сметка на останатите корисници на електродистрибутивниот систем.

Имено, во рамки на друштвото дефинирани се повеќе од 120 интерни процеси во насока на извршување на деловните активности во процесот на дистрибуција со електрична енергија и управување на електродистрибутивниот систем, кои како организациски документи на друштвото се

усогласени со важечките закони, праксата, стандардите и важечките договори. Начинот на нивно постојано усогласување со регулаторната рамка е утврдено со деловно упатство GA-CP-08 - Организационски документи, кое ја регулира постапката за подготовка, измена, верификација, одобрување, објавување и укинување на организационски документи, како и процес за нивно постојано подобрување.

Листа на внатрешни акти – деловни упатства, насоки и интрени процеси со кои се обезбедува еднаков третман на корисниците на електродистрибутивниот систем при вршење на дистрибуција на електрична енергија:

MK-NA-01	Потреба од приклучок за нов потрошувач
MK-NA-02	Стандарден приклучок до 40 kW
MK-NA-03	Стандарден приклучок од 40 до 400 kW
MK-NA-04	Нестандарден приклучок во КЕЦ
MK-NA-05	Нестандарден приклучок во НЕ
MK-NA-06	Приклучок за изолиран корисник
MK-NA-11	Неовластено превземање на електрична енергија
MK-NA-12	Исклучување на домаќинства и СОХО корисници
MK-NA-15	Постапување по оплаки за квалитет на напојување со ЕЕ
MK-NA-26	Промена на корисник по барање на корисник/снабдувач
MK-NA-36	Процесирање на барање од корисник
GA-NC-01	Планирање на инвестиции, инвестиционо одржување и тековно одржување
MK-NC-01	Постапка за одобрување и буџетирање на непланирани проекти
MK-NC-02	Постапка за корекција на претходно одобрен буџет на проект
MK-ND-12	Дневна достава на профили на оптоварување
RL-NV-05	Критериуми и постапки за исклучување на корисници
MK-NV-01	Промена на снабдувач
MK-NV-03	Исклучување на корисници со далечински управувани броила
MK-NV-04	Повторен приклучок на корисници со далечински управувани броила
MK-NV-07	Регистрирање како корисник со сензитивен процес - CSP
MK-NV-08	Исклучување на корисници по барање на ОДС
MK-NV-09	Исклучување на корисници по барање на Снабдувач
MK-NV-10	Повторно приклучување на исклучен корисник по барање на Снабдувач
MK-NV-11	Проверка и промена на категорија на приклучок

Контактот со корисниците ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА го врши преку своите 19 корисничко енергетски центри (КЕЦ), како и преку кориснички контакт центар. Користењето на корисничкиот контакт центар е обезбедено како сервисна услуга од страна на ЕВН Македонија во согласност со договорот за обезбедување на заеднички услуги (SLA) бр.03-115/1 склучен помеѓу ЕВН Македонија АД, Скопје и ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ. Во текот на 2020 година не постојат предмети кои се предмет на анализа на Комисијата за заштита на конкуренција.

3.3 Планирање на инвестиции, инвестиционо одржување и тековно одржување на дистрибутивниот систем

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА, на годишна основа подготвува Програма за инвестиции и инвестициско одржување на електродистрибутивниот систем. Дополнително, согласно Законот за енергетика (96/2018, 96/2019) операторот на електродистрибутивниот систем е должен секоја година да подготви план за развој на системот за период од следните пет години. Во планот треба да бидат содржани информации за развојот на електродистрибутивниот систем, согласно барањата утврдени во Мрежните правила за дистрибуција и доставените информации од надлежните институции за потребите од приклучување на нови корисници на електродистрибутивната мрежа. Согласно законската обврска Електродистрибуција изготви План за развој на електродистрибутивниот систем за период 2021 – 2025 година, кој го достави на одобрување до Регулаторна комисија за енергетика на 29.10.2020 година. По одрдени забелешки и дополнувања Планот беше одобрен од страна на Регулаторна комисија за енергетика со Одлука бр. 12-272/2 од 04.03.2021 година.

Процесот на изготвување како Програмата за инвестиции и инвестициско одржување е утврдена со Деловно упатство GA-NC-01, со кое се дефинираат чекорите на подготовка, одобрување и спроведување како на планираните така и на непланираните активности на друштвото. Во согласност со предходно дефинирана временска рамка, организациските единици кои се одговорни за планирање и развој на електродистрибутивниот систем подготвуваат предлог проекти кои се однесуваат на спроведување на инвестиции и инвестициско одржување на електродистрибутивниот систем, кои понатаму подлежат на детална анализа од технички односно економски аспект, како и крајно одобрување од страна на управителите на друштвото.

Одобрувањето на Програмата за инвестиции и инвестициско одржување од страна на управителите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА е единствено врз основа на нејзината техничка и економска оправданост.

3.4 Промена на снабдувач

Промената на снабдувач ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ја спроведува во согласност со регулаторната рамка дефинирана во Правилата за снабдување со електрична енергија утврдена преку интерен процес на постапување “МК-NV-01- Промена на снабдувач”. Со цел да се обезбеди потполна независност и транспарентност на постапката на промена на снабдувачот, истиот се спроведува по електронски пат, преку платформа до која имаат пристап сите регистрирани снабдувачи со електрична енергија.

Број на реализирани барања за промена на снабдувач:

Година: 2020
Барања: 16210

Во текот на 2020 година не се поднесени приговори од страна на снабдувачите до Операторот на електродистрибутивниот систем.

4 Оцена, наоди и препораки за усогласеност на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА

Како резултат на следењето на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА од страна на Офицерот за следење и имплементирање на Програмата, согласно утврдените надлежности, притоа имајќи ги во предвид почитувањето на основните начела дефинирани во Програмата, ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА, ДООЕЛ Скопје со одлука бр. 02-3475/2/7 од 19.12.2018 година изврши промена на одредени одредби од Изјавата за основање на Друштвото кои се однесуваат на зајакнување на независноста во вршењето на дејноста дистрибуција на електрична енергија и исполнување на обврската за вршење на јавна услуга на недискриминаторен, објективен и транспарентен начин.

Во продолжение даден е осврт на клучните наоди кои се однесуваат на усогласеноста на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА во вршењето на активностите како носител на лиценцата за дистрибуција со електрична енергија.

4.1 Назначување и отповикување на Управителите на Друштвото

Во согласност со Законот за трговските друштва, изборот, назначувањето и отповикувањето на Управителите на Друштвото е во рамки на надлежноста на Единствениот содружник на Друштвото, односно од страна на Управниот одбор на ЕВН Македонија. Иако во согласност со именуваниот закон, вака дефинираните надлежности на Единствениот содружник можат директно да влијаат врз управувањето на Друштвото, а со тоа и врз независноста во вршењето на активностите дефинирани во лиценцата за дистрибуција со електрична енергија.

Избегнување на можноста од директното влијание во управувањето и раководењето со секојдневните активности на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА од страна на Единствениот Содружник на Друштвото е постигнато со пренесување на правото за избор, именување и отповикување на Управителите од страна на Надзорниот Одбор на ЕВН Македонија АД, наместо директно од Управниот Одбор. Сепак, за да се задржи усогласеноста на одредбите на Изјавата за основање на Друштвото со Законот за трговските друштва каде е јасно дефиниран органот кој може да врши избор и отповикување на Управителите на Друштвото, дефинирани се одредени деловни активности подлежат на обврска за добивање на претходна согласност од страна на Надзорниот одбор на Единствениот содружник со што и одлуката на Управниот Одбор на Единствениот содружник подлежи на предходно одобрување. На овој начин е обезбедена потполна усогласеност со регулаторната рамка од аспект на Законот а трговските друштва од една страна, како и независност на Управителите на Друштвото во извршувањето на активностите на истото од друга страна.

4.2 Независност на Управителите

Програмата за усогласеност на активностите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА за обезбедување на објективност и транспарентност и спречување на дискриминаторно однесување при вршење на дејност дистрибуција на електрична енергија јасно дефинира дека лицата кои се одговорни за управувањето и раководењето со Операторот на електродистрибутивниот систем не учествуваат

во управувачките и раководните структури на поврзаните друштва кои ги вршат останатите дејности како производство и снабдување со електрична енергија.

Дополнително, лицата одговорни за управување и раководење на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА не можат да бидат именувани и да учествуваат во управувачките и раководните структури во правните субјекти кои се носители на лиценци за производство, пренос, трговија и снабдување со електрична енергија во рамки на вертикалното интегрирано претпријатие. Притоа, Програмата за усогласеност се дефинира дека лицата одговорни за управување и раководење на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА не можат да добиваат надомест или друг додаток од поврзаните правните субјекти во рамки на вертикално интегрираното друштво ЕВН Македонија, како и дека надоместокот кој истите го добиваат за вршењето на активностите во рамки на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА не смее да зависи од финансиските резултати на останатите правни субјекти.

Препорака:

Во насока на предходно споменатото, а со цел да зајакне независноста на Управителите како и на лицата одговорни за раководење на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА, предвидена е обврска во Изјавата за основање на друштвото за задолжително потпишување на нотарски заверена изјава дека истите немаат никаква, ниту пак примаат некаква финансиска корист од поврзаните правните субјекти во рамки на вертикално интегрираното друштво и имаат независност во секојдневното работење, управување и раководење со друштвото.

Препораката е пренесена до Управителите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА и се очекува реализација на истата во текот на следната година.

4.3 Надзор над работењето на Друштвото

Во согласност со Законот за трговските друштва, надзорот над работењето на Друштвото го врши непосредно Единствениот содружник. Од страна на Единствениот содружник со одлука бр. 02-11033/2/15 од 15.12.2016 година формирана е Советодавна Комисија на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје, составена од членови на Надзорниот Одбор на ЕВН Македонија чија цел е советување на Единствениот Содружник како и на Управителите на Друштвото при подготвување и донесување на одлуки.

Уредувањето на начинот на работа на Советодавната Комисија, е извршено преку донесување на Правилник за работа на Советодавната Комисија на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје.

Со Правилникот утврден е составот како и надлежностите на Советодавната Комисија која е составена од најмалку два, а најмногу шест члена. Воедно, Комисијата има улога на советодавен орган при донесување одлуки од страна на Управителите на Друштвото, како и Единствениот Содружник. Оттука, Советодавната Комисија обезбедува советодавни услуги како и одобрување на сите дејствија кои се надвор од вообичаениот деловен тек на друштвото или за останати постапки значајни за Друштвото, а кои се однесуваат особено на: суштинска промена на предметот на работењето и на дејноста на Друштвото, планирање на билансот на успех, билансот на состојба и финансиски план, вклучително суштествени проширувања и прераспределби на ставки во буџетот, стекнување и продажба на удели и стекнување и продажба на друштва, упатување на вработени во управувачки органи каде Друштвото има мнозински удел и назначување на управители во суштински друштва на групацијата, итн.

Препорака:

Во насока на зајакнување на независноста на Управителите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА и избегнување на директно влијание врз истите преку надзор над работењето на Друштвото од страна на Единствениот содружник, се препорачува дополнување на Правилникот за работа на Советодавната Комисија на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје со одредби кои ќе гарантираат дека лицата одговорни за управување и раководење на поврзаните правните субјекти во рамки на вертикално интегрираното претпријатие ЕВН Македонија немаат никакво влијание врз назначените Управители или лица кои раководат со работењето на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје.

Препораката е пренесена до Управителите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА и се очекува реализација на истата во текот на следната година.

4.4 Управување и одржување на инфраструктура за вршење на дејност дистрибуција на електрична енергија

На 29.12.2016 година помеѓу ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје и ЕВН Македонија АД склучен е Договор за работење, управување и одржување бр.03-104/1, со кој се регулира начинот на користење, управување и одржување на основните средства, кои се во сопственост вертикално интегрираното друштво, а се ставени во функција на вршење на основната дејност на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА - дистрибуција на електрична енергија. Споменатиот Договор содржи одредби со кои се гарантира обврска на Единствениот содружник како сопственик на инфраструктурата и средствата кои се неопходни за вршење на јавна дејност дистрибуција на електрична енергија истите да му ги додели на користење и одржување во времетраење на лиценца за вршење на соодветната енергетска дејност, како и во целост да ги спроведува годишните програми за инвестиции и инвестиционо одржување доставени од страна на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА.

Со Изјавата за основање на Друштвото, во согласност со Законот за трговските друштва, утврдена е обврска на Управителите на ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА да побараат согласност од Единствениот содружник при проширување и прераспределба на програмата за инвестиции, стекнување и отуѓување на основни средства кои надминуваат 5% од одобрената програма за инвестиции, стекнување на недвижности и удели во недвижности за оперативни потреби, итн. Иако во согласност со одредбите од Законот за трговските друштва, одобрувањето на проширување и прераспределба на програмата за инвестиции, стекнување и отуѓување на основни средства кои го надминуваат одобрениот буџет е во надлежност на Единствениот содружник, сепак, програмата за инвестиции и инвестициско одржување во целост е предмет на одобрување од страна на Надзорниот одбор на ЕВН Македонија, предвидено со Статутот на вертикално интегрираното друштво. Со тоа, обврската за независност на Операторот на електродистрибутивниот систем во процесот на реализација на програмата за инвестиции и инвестициско одржување е исполнета.

4.5 Трансфер на вработени кон и од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА и поврзаните друштва

Согласно Изјавата за основање на Друштвото со истото управуваат двајца управители, при што мандатот на секој управител трае 4 (четири) години, период во кој тие се професионално ангажирани единствено во ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА.

Во текот на 2016 година при формалното формирање на Друштвото, управувањето на истото беше вршено од страна на членовите на Управниот одбор на ЕВН Македонија, се до формално отпочнување на вршење на дејноста предвидена во лиценцата издадена од страна на Регулаторната комисија за енергетика. Започнувајќи од 01.01.2017 година, назначени се Управители кои се професионално ангажирани единствено во ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА. Воедно и сите лица кои се одговорни за раководење на друштвото согласно правилникот за внатрешна организација на истото, вклучително и целокупниот персонал започнува со единствен професионален ангажман во ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА преку воспоставување на работен однос со новоформираното друштво.

Во текот на 2020 година се реализирани следните трансфери на вработени кон и од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА и поврзаните друштва:

- Од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА во ЕВН МАКЕДОНИЈА – 3 вработени
- Од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА во ЕВН ЕЛЕКТРАНИ – 1 вработен
- Од ЕВН МАКЕДОНИЈА во ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА – 4 вработени

Препорака:

Со цел да се обезбеди и дополнителна независност на Оператор на електродистрибутивниот систем, се препорачува да биде изработен документ со кој ќе бидат дефинирани правила превенирајќи трансфер на лица кои се одговорни за раководење на друштвото како и насоки за трансфер на вработени кон и од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА и поврзаните друштва. Овие насоки треба да обезбдат, меѓу другото и одземање на ИТ привилегии, враќање на клучеви и/или картички за пристап како и добивање потврда дека комерцијално чувствителните информации нема да бидат употребени во извршување на активностите на новото работно место.

5 Резиме / Заклучок

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, се придржува до барања за усогласеност утврдени во Законот за енергетика, Лиценцата за вршење на енергетска дејност – дистрибуција на електрична енергија како и во Програмата за усогласување на активностите за обезбедување на објективност и транспарентност и спречување на дискриминаторско однесување при вршење на дејност дистрибуција на електрична енергија, во однос на (1) правно, (2) функционално, (3) менаџерско, (4) финансиско и сметководствено, и (5) информациско раздвојување на Операторот на дистрибутивниот систем од останатите друштва во рамки на Вертикално интегрираното друштво ЕВН Македонија АД, Скопје.

Во насока на зајакнување на независноста на операторот на дистрибутивниот систем, се препорачува спроведување на заклучоците наведени во овој Годишен Извештај за спроведување на програмата за усогласеност.

Овој извештај за усогласеност е доставен до Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги.

Георги Хаџи-Манев, Дипл. Ел. Инж

Офицер за следење и имплементација на Програмата за усогласување
ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје

Септември 2021